

วันที่ 28 พฤษภาคม 2567

เรื่องที่ 1 : ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนแผนระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid) ของประเทศไทย เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของคณะกรรมการกิจการพลังงาน วุฒิสภา

คณะรัฐมนตรีรับทราบผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนแผนระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid) ของประเทศไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ของคณะกรรมการกิจการพลังงาน วุฒิสภา ตามที่กระทรวงพลังงาน (พณ.) เสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบต่อไป

เรื่องเดิม

1. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้เสนอรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนแผนระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid) ของประเทศไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ของคณะกรรมการกิจการพลังงาน มาเพื่อดำเนินการ โดยคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาและพบว่ายังมีปัญหาอุปสรรคในหลายด้าน เช่น ด้านเศรษฐศาสตร์ภาครัฐไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการให้ภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุนในการพัฒนาระบบสมาร์ต กริด ด้านความมั่นคงของระบบการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ และการผลิตไฟฟ้าพลังงานน้ำยังประสบปัญหาความผันผวนตามธรรมชาติ ด้านเทคโนโลยี เทคโนโลยีการสื่อสาร อาทิ แพลตฟอร์มสำหรับซื้อขายไฟฟ้ายังไม่มีความเป็นเอกภาพในการพัฒนา ด้านกฎหมาย การแก้กฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสมาร์ตกริดเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินการ และ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม การขออนุญาตในการดำเนินการต่าง ๆ ยังไม่มีการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ซึ่งจากปัญหาอุปสรรคข้างต้นส่งผลให้การพัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid) ในประเทศยังไม่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมและไม่สามารถพัฒนาระบบไฟฟ้าให้เกิดความมั่นคงได้เท่าที่ควร ซึ่งได้มีข้อเสนอแนะ รวม 2 ประเด็น ได้แก่ (1) ข้อเสนอแนะของหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 5 หน่วยงาน และ (2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2. รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) ในขณะนั้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ พณ. เป็นหน่วยงานหลักรับรายงานพร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กระทรวงมหาดไทย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงานพร้อมทั้งข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ข้อเท็จจริง

พณ. ได้พิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามข้อ 2 แล้ว โดยเห็นชอบกับข้อเสนอแนะของกรรมการฯ และสรุปผลการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะ	ผลการพิจารณา
1. ข้อเสนอแนะของหน่วยงานต่าง ๆ จำนวน 5 หน่วยงาน	
1.1 สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) เช่น ควรพิจารณาผลักดันหรือดำเนินการในการพัฒนาแพลตฟอร์มกลางการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และพัฒนาเทคโนโลยีทางด้าน AI (Artificial	• สนพ. ได้ดำเนินการต่าง ๆ ตามแผนการขับเคลื่อนดำเนินงานด้านสมาร์ตกริดของประเทศไทย ระยะปานกลาง พ.ศ. 2565-2574 ซึ่งส่วนใหญ่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกิจการพลังงาน โดยได้มีแนวทางในการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ทั้งด้าน

intelligence technologies) ควรกำหนดรายละเอียดของแผนการขับเคลื่อนด้านสมรรถกิริยาให้บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัดเข้าร่วมในการพัฒนาระบบฯ	การตอบสนองด้านโหลด (Demand Response : DR) และระบบบริหารจัดการพลังงาน (Energy Management System : EMS) นอกจากนี้ จะมีการพิจารณาระบบดิจิทัลมาช่วยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบริหารจัดการในกิจการไฟฟ้า • สนพ. ได้ดำเนินการติดตามความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนดำเนินงานด้านสมรรถกิริยาของประเทศไทยของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่อง และ สนพ. จะมีการพัฒนากระบวนการติดตามการดำเนินงานด้านสมรรถกิริยาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งจะมีการบูรณาการการดำเนินงานด้านสมรรถกิริยาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนร่วมกันให้เกิดเป็นเครือข่ายความร่วมมือด้านสมรรถกิริยาเพิ่มมากขึ้น
1.2 สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (สำนักงาน กกพ.) เช่นควรปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำกับดูแล เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทการพัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดของประเทศไทย พ.ศ. 2558-2579 ให้เกิดความรวดเร็วและเป็นธรรม	• สำนักงาน กกพ. อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อกำหนดการเปิดใช้ระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (Third Party Access Code TPA Code) โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ <u>ระยะที่ 1</u> สำนักงาน กกพ. เห็นว่ารายละเอียดเนื้อหาของร่าง TPA Code ของแต่ละการไฟฟ้ายังมีความแตกต่างกัน เนื่องจากการไฟฟ้าแต่ละแห่งมีแนวคิดที่ต่างกันทั้งในเรื่องของค่าใช้จ่ายและอัตราค่าบริการ สำนักงาน กกพ. จะต้องมีการศึกษาร่วมกับ กกพ. กฟน และ กฟผ. เพื่อจะได้สร้างความเข้าใจร่วมกันและจะได้จัดทำร่าง TPA Code ให้มีความสอดคล้องกันโดยไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน <u>ระยะที่ 2</u> สำนักงาน กกพ. จะนำรูปแบบตลาดซื้อขายไฟฟ้าตามข้อเสนอของ สนพ. มาใช้เป็นกรอบการจัดทำ TPA Code ระยะที่ 2 และจะได้มีการกำหนดอัตราค่าบริการ TPA Code ต่อไป <u>ระยะที่ 3</u> เป็นระยะของการดำเนินการภายหลังการดำเนินการนำร่าง TPA Code ตามข้อเสนอของ สนพ. แล้ว โดยสำนักงาน กกพ. จะศึกษารูปแบบของ TPA Framework และ TPA Code เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการในระยะถัดไป
1.3 กฟผ. เช่น ควรพยากรณ์การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนให้ครอบคลุมถึงผู้ผลิตไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนขนาดเล็ก (VSPP) ควรพัฒนาพลังงานทดแทนอื่น ๆ	• กฟผ. ได้ดำเนินการพยากรณ์การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนของผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) เสร็จแล้ว และมีการพัฒนาระบบการพยากรณ์ให้มีความแม่นยำเพิ่มมากขึ้น รวมทั้ง กฟผ. มีแนวคิดที่จะขยายการดำเนินการพยากรณ์ไปยังกลุ่ม VSPP ตั้งแต่ปี 2565 • กฟผ. อยู่ระหว่างการศึกษาโรงไฟฟ้าเสมือน (Virtual Power Plan :VPP) โดยการนำแบตเตอรี่ในระดับโครงข่ายไฟฟ้า (Grid scale) มาทำหน้าที่เป็นโรงไฟฟ้าประเภทกำลังการผลิตสำรองพร้อมจ่าย

	(Spinning Reserve) ซึ่งหากสามารถดำเนินการได้ตามแผนจะช่วยลดการปล่อย CO₂ ได้ประมาณ 700,000-800,000 ตันต่อปี • กฟผ. ได้ดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนอื่น ๆ เช่น ได้ศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยี Small Modular Reactor (SMR) (โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขนาดเล็ก) ไว้แล้ว รวมทั้งได้มีการประสานข้อมูลกับ สนพ. เพื่อร่วมกันพิจารณาถึงแนวทางในการดำเนินการต่อไป ได้ดำเนินการร่วมกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ศึกษาการนำไฮโดรเจนมาใช้ในการผลิตไฟฟ้า
1.4 กฟน. เช่น ควรเปิดกว้างให้สามารถเลือกใช้มิเตอร์อัจฉริยะได้อย่างหลากหลาย	• กฟน. ในปัจจุบันได้อยู่ระหว่างการดำเนินการจ้างที่ปรึกษา เพื่อจัดทำข้อกำหนดกลาง โดยเป็นการเปิดกว้างให้ผู้ผลิตมิเตอร์สามารถเสนอผลิตภัณฑ์ได้หลายราย ไม่เกิดการผูกขาดและมีการแข่งขันด้านราคา • กฟน. ได้อยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาการเชื่อมต่อข้อมูลจากโครงการ Smart Metro Grid กับ Application เพื่อใช้ในการบริการข้อมูลต่าง ๆ เช่น ให้บริการข้อมูลการใช้ไฟฟ้า 15 นาที ผ่าน Application Smart Life ทั้งปัจจุบันและย้อนหลัง เพื่อให้ผู้ใช้ไฟฟ้าใช้ในการบริหารจัดการค่าไฟฟ้าให้ลดลง แจ้งเตือนไฟฟ้าขัดข้องพร้อมระยะเวลาแก้ไขผ่าน Application Smart Life • กฟน. ได้มีการส่งเสริมพนักงานเพื่อรองรับการปฏิบัติงานเกี่ยวกับสมาร์ตกริด ซึ่งมีการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น ให้ทุนศึกษาระดับปริญญาโท - เอก สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน และพัฒนาระบบสมาร์ตกริดในภาพรวมของ กฟน. เชิญบริษัทมาแนะนำเทคโนโลยี รวมถึงส่งพนักงานไปศึกษาดูงาน และเข้าร่วมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง
1.5 กฟภ. เช่น ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในประเทศและจัดทำเป็นแผนนำร่องการพัฒนาโครงการสมาร์ตกริด โดยคำนึงถึงแหล่งพลังงานในท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อมีการนำมิเตอร์อัจฉริยะมาใช้ ผู้จำหน่ายไฟฟ้าควรบริหารจัดการค่าไฟฟ้าให้ลดลง	• กฟภ. ในปัจจุบันการดำเนินโครงการนำร่องของ กฟภ. ได้มีการจัดลำดับความสำคัญรวมทั้งได้มีการพิจารณาแหล่งพลังงานในพื้นที่นั้น ๆ ว่าจะมีแหล่งพลังงานใดบ้างที่ กฟภ. จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ แต่อย่างไรก็ตาม ประเด็นหลักที่ กฟภ. พิจารณาจะเป็นเรื่องของการจ่ายไฟฟ้าและความมั่นคงระบบไฟฟ้า โดยในอนาคต กฟภ. อยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมของโครงการสมาร์ตกริดและไม่โครกริดในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่ง กฟภ. จะพิจารณาเลือกดำเนินการในพื้นที่ที่มีศักยภาพ และเมื่อมีการติดตั้งระบบสมาร์ตมิเตอร์และมีระบบไมโครกริดแล้วจะต้องสามารถนำไปต่อยอดในอุตสาหกรรมพลังงานใหม่ในอนาคตได้ • กฟภ. มีความเห็นสอดคล้องกับข้อเสนอของคณะกรรมการกิจการพลังงาน ในประเด็นของการนำ

	ข้อมูลสมาร์ทมิเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการค่าไฟฟ้า และเป็นทิศทางที่ กฟผ. อยู่ระหว่างดำเนินการเนื่องจาก การดำเนินการของ กฟผ. จะเป็นการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานเป็นหลัก แต่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้ไฟฟ้าจะเป็น การที่ผู้ใช้ไฟฟ้าสามารถบริหารจัดการใช้ไฟฟ้าของ ตนเองได้ทั้งการลดการไฟฟ้าสูงสุดและลดค่าใช้จ่ายค่า ไฟฟ้า ทำให้เกิดการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน ต่าง ๆ ที่ลงทุนไปแล้วได้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	
2.1 ด้านเศรษฐศาสตร์ เช่น ควรมี การศึกษาเรื่องต้นทุนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการ ดำเนินการพัฒนาระบบสมาร์ทกริด ศึกษา รูปแบบธุรกิจแนวใหม่ที่อาจเกิดขึ้นจากการ พัฒนาระบบสมาร์ทกริด	• สนพ. ภายใต้แผนการขับเคลื่อนฯ ระยะปานกลาง สนพ. ได้มีการประมาณกรอบงบประมาณที่จะใช้ ดำเนินการพัฒนาระบบสมาร์ทกริดไว้แล้วซึ่งเป็นไป ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการพลังงานแต่ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาที่แต่ละหน่วยงานจะดำเนินการ พัฒนาระบบสมาร์ทกริดจริง ๆ ก็สามารถปรับปรุงกรอบ งบประมาณให้มีความเหมาะสมในการดำเนินการในแต่ละ ช่วงเวลาได้ • สนพ. อยู่ระหว่างการศึกษาแบบการส่งเสริมการ แข่งขันในกิจการไฟฟ้า ซึ่งจะได้มีการพิจารณารูปแบบ ของตลาดซื้อขายไฟฟ้าที่เหมาะสมภายใต้โครงสร้าง กิจการไฟฟ้าของประเทศไทยที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป • กฟผ. จะดำเนินการศึกษารูปแบบของธุรกิจใหม่ ๆ ที่ จะเกิดขึ้นเพื่อใช้ประกอบการกำหนดกติกา หรือ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจใหม่ เช่น TPA, ผู้รวบรวมโหลด (Load Aggregator), ธุรกิจ ใหม่ ๆ จากการเปิดตลาดซื้อขายไฟฟ้าเสรี • กฟผ. ได้ดำเนินการคำนวณค่าใช้จ่าย ๆ รวมทั้งได้มี การศึกษาการลดต้นทุนในการดำเนินการด้านสมาร์ทกริด มาโดยตลอดและในการจัดทำแผนการขับเคลื่อนการ ดำเนินการด้านสมาร์ทกริด กฟผ. ได้สนับสนุนข้อมูล ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้กับ สนพ. • กฟผ. และ กฟภ. จะมีการดำเนินโครงการนำร่อง ระบบสมาร์ทกริดร่วมกันที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็น โครงการแรกที่จะทำงานร่วมกันโดยปัจจุบันอยู่ระหว่างหารือร่วมกันในการออกแบบระบบต่าง ๆ ทั้งนี้ ในอนาคตอาจจะมีโครงการสมาร์ทกริดอื่น ๆ ที่จะ เป็นความร่วมมือกันระหว่าง กฟผ. กฟภ. หรือ กฟน. เพื่อจะพัฒนาระบบสมาร์ทกริดให้สามารถช่วยรักษา ความมั่นคงระบบไฟฟ้าของประเทศไทย
2.2 ด้านความมั่นคงของระบบ เช่น ควรมีการประกาศเขตระบบโครงข่ายไฟฟ้า เพื่อ ช่วยให้ กฟผ. สามารถทำงานได้ง่ายขึ้น ควรมี	• สนพ. ได้พัฒนาสมาร์ทกริดภายใต้แผนการ ขับเคลื่อนฯ ระยะปานกลางโดยจะมุ่งเน้นในการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้ระบบไฟฟ้ามีความชาญฉลาด และมีความยืดหยุ่นให้สามารถรองรับการเข้ามา ของ

การศึกษาแหล่งพลังงานทางเลือกที่เหมาะสม อาทิ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม	พลังงานหมุนเวียนแบบกระจายศูนย์ ต่าง ๆ ทั้งพลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานชีวภาพ พลังงานชีวมวล พลังงานขยะได้เพิ่มมากขึ้น • กฟผ. ได้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและมีการประสานงานระหว่างทั้ง 3 การไฟฟ้าอยู่แล้ว นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการบูรณาการฯ มาช่วยพิจารณาการลงทุน ซึ่งปัจจุบันยังอยู่ระหว่างดำเนินการพิจารณาการลงทุน • กฟผ. ได้มีแนวทางการประกาศเขตโครงข่ายไฟฟ้าในพื้นที่เขตอุทยานมีความเป็นไปได้ค่อนข้างยาก แต่ กฟผ. ขอรับข้อเสนอของคณะกรรมการจัดการพลังงานไปพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ การประกาศเขตโครงข่ายไฟฟ้าของ กฟผ. จะเป็นการประกาศในพื้นที่ที่มีการวางสายเคเบิลใต้น้ำเป็นหลัก เพื่อต้องการการคุ้มครองจากพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. 2550
2.3 ด้านเทคโนโลยี เช่น ควรมีนโยบายดึงดูดผู้เชี่ยวชาญ วิศวกร ที่ปรึกษา ด้านสมรรถเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมการติดตั้งระบบกักเก็บพลังงาน สนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมรรถกริดในประเทศ	• สนพ. ภายใต้แผนการขับเคลื่อนฯ ระยะปานกลาง ได้กำหนดเป้าหมายดำเนินการต่าง ๆ เช่น มีการดำเนินโครงการนำร่องในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ในการซื้อขายพลังงาน เช่น P2P (Peer to Peer) Trading และในระยะยาวได้มีการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการซื้อขายพลังงานไฟฟ้า ได้อย่างอิสระผ่านแพลตฟอร์มที่ควบคุมโดยภาครัฐ ผ่านเทคโนโลยี Blockchain และ P2P เป็นต้น - ทั้ง สนพ. จะได้มีการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการต่อไป • กฟผ. ในพื้นที่ EEC เป็นพื้นที่ที่มีโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ที่มีความมั่นคงสูงอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก จึงเป็นพื้นที่ที่มีระบบไฟฟ้ามั่นคงและมีการให้บริการไฟฟ้าดีที่สุด ซึ่งการลงทุนระบบกักเก็บพลังงาน (ESS) ในพื้นที่ดังกล่าวอาจจะต้องมีการพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นอีกครั้ง ทั้งนี้ ตามข้อมูลของ กฟผ. จะมีพื้นที่อื่น ๆ ที่มีความต้องการ ESS ในการรองรับความผันผวนจากพลังงานหมุนเวียนมากกว่า EEC เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ • กฟผ. ในการพัฒนาระบบ ESS กฟผ. จะเป็นการดำเนินการในลักษณะของโครงการนำร่อง เพื่อดำเนินการศึกษาในการนำระบบ ESS มาช่วยในเรื่องของความน่าเชื่อถือได้ของระบบ (Reliability) และความมั่นคงของระบบจากการที่มี Solar เข้ามาในระบบเป็นจำนวนมาก โดยการดำเนินการจะยังคงเป็นลักษณะนำร่องไปก่อน เพื่อเตรียมระบบต่าง ๆ รองรับไว้ เนื่องจากปัจจุบันระบบ ESS มีความคุ้มค่าเมื่อใดจะสามารถนำมาใช้งานได้มากขึ้น

	• ดศ. ในการพัฒนาต่อยอดด้าน Big Data และ AI จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงคือ สถาบันส่งเสริมการวิเคราะห์และบริหารข้อมูลขนาดใหญ่ภาครัฐ (สวช.) ซึ่งจะมีหน้าที่หลักในการพัฒนา Big Data และ AI โดย สวช. สามารถช่วยให้คำปรึกษา การฝึกอบรม และการทำ Prototype เกี่ยวกับ Big Data และ AI ที่จะนำมาใช้ในระบบสมาร์ตกริดได้สำหรับในส่วนของการพัฒนาแพลตฟอร์มสามารถประหารหรือร่วมกับสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (DEPA) ในขณะที่ NT ก็มีความพร้อมในการพัฒนาด้านแพลตฟอร์มเช่นกัน • อว. ในข้อเสนอด้านเทคโนโลยีในหลาย ๆ ด้าน ทั้ง P2P และส่วนอื่น ๆ ภาคเอกชนอาจจะมีการดำเนินการไปบางส่วนแล้ว จึงควรเชิญภาคเอกชนมาให้ข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อแผนการพัฒนาด้านสมาร์ตกริดของประเทศในภาพรวมมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีการพัฒนาทั้งส่วนของภาครัฐและภาคเอกชนในขณะเดียวกันภาคเอกชนจะได้มาช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านสมาร์ตกริดของประเทศด้วย
2.4 ด้านกฎหมาย เช่น กำหนดแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติอนุญาตต่าง ๆ ให้เกิดความรวดเร็วต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี	• กกพ. อยู่ระหว่างการพิจารณาในการจัดทำใบอนุญาต 1 ใบที่สามารถเปิดให้ธุรกิจพลังงานรูปแบบใหม่ๆ เข้ามาดำเนินการภายใต้ใบอนุญาตดังกล่าวได้ ซึ่งจะไม่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในเรื่องของใบอนุญาตสำหรับการดำเนินธุรกิจพลังงานรูปแบบใหม่ ๆ ในอนาคต • สนพ. ได้กำหนดนโยบายในการรับซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าจาก Solar ในรูปแบบ Net Metering และหาข้อสรุปด้านภาษีร่วมกับกรมสรรพากร เพื่อส่งเสริมการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดและการผลิตไฟฟ้าแบบกระจายศูนย์ และกำหนดแนวทางให้การไฟฟ้าฝ่ายจำหน่ายรับไปดำเนินการ
2.5 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยพื้นที่ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าจึงควรผลักดันโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ (Smart Grid) เข้าไปใช้ในพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคง ลดการสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่และเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้	• สนพ. พื้นที่ภาคใต้ไม่ได้ขาดแคลนพลังงานไฟฟ้า ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาระบบไฟฟ้าในพื้นที่ที่มีความมั่นคงอยู่แล้วโดยการดำเนินการในระยะต่อไปอาจจะต้องมุ่งไปที่การพัฒนาระบบต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น และอาจมีการนำระบบสมาร์ตกริดมาช่วยเสริมความมั่นคงระบบไฟฟ้ามากกว่าการรองรับพลังงานหมุนเวียนเนื่องจากศักยภาพพลังงานหมุนเวียนในพื้นที่ภาคใต้น้อย • สนพ. ได้พัฒนาระบบสมาร์ตกริดภายใต้แผนการขับเคลื่อนฯ ระยะปานกลาง โดยจะมีการดำเนินการในทุกภูมิภาคของประเทศไทยและพื้นที่ภาคใต้ก็เป็นหนึ่งในพื้นที่เป้าหมายที่ กฟผ. และ กพภ. จะดำเนินการพัฒนาระบบสมาร์ตกริด

เรื่องที่ 2 : รายงานประจำปี 2565 ของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)แห่งชาติดรณิปัญหามลภาวะทางอากาศในพื้นที่ 8 จังหวัด ภาคเหนือตอนบน

คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานประจำปี 2565 ของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) (สคพ.)¹ ตามที่กระทรวงพาณิชย์ (พณ.) เสนอ

สาระสำคัญของเรื่อง

พณ. รายงานว่า

1. สคพ. ได้จัดทำรายงานประจำปี 2565 โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1.1 สคพ. ได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือและเชื่อมโยงองค์ความรู้เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ SMEs ไทยให้มีศักยภาพสูงสามารถแข่งขันได้ในอาเซียน และผลักดันนโยบายส่งเสริม ลดข้อจำกัดและอุปสรรคทางการค้าของ SMEs เช่น (1) กิจกรรมการนำเสนอรายงานการค้าและการพัฒนา ปี 2564 (2) โครงการฝึกอบรมระยะสั้นหลักสูตรด้านการค้าและการลงทุน ภายใต้แผนงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประจำปี 2565 (3) โครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ : หลักสูตรทางลัดในการเจาะตลาดความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership : RCEP) ประจำปี 2565 และ(4) โครงการประเมินมาตรการทางการค้าที่มีใช้ภาษี (Non-Tariff Measures: NTMs) และผลกระทบต่อการค้าและความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มประเทศกัมพูชา เมียนมา เวียดนามและลาว (CLMV) กับประเทศไทย

1.2 สคพ. ดำเนินการสนับสนุนการจัดทำผลงานทางวิชาการที่เป็นบทความและได้เผยแพร่ข้อมูลวิชาการของสถาบันในรูปแบบข่าวและสื่อบนสื่อสิ่งพิมพ์ข้อมูลประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุและข้อมูลกิจกรรมของสถาบันอื่น ๆ ผ่านโทรทัศน์และเว็บไซต์ สคพ.

1.3 สคพ. ได้พยายามขยายเครือข่ายการสร้างองค์ความรู้และการให้บริการวิชาการเพื่อการค้าและการพัฒนาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศโดย สคพ. สามารถจัดกิจกรรมฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนา และดำเนินโครงการวิจัยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น World Trade Organization (WTO) พณ. กระทรวงอุตสาหกรรม สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น

1.4 ข้อมูลเปรียบเทียบงบแสดงฐานะการเงินของ สคพ. ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

หน่วย : ล้านบาท

รายการบัญชี	ปี 2564	ปี 2565
รวมสินทรัพย์	62.74	59.39
รวมหนี้สิน	6.20	3.40
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	56.26	55.98
รวมรายได้	35.71	43.18
รวมค่าใช้จ่าย	41.05	43.36

2. สคพ. ได้มุ่งเน้นและผลักดันการดำเนินงานให้เป็นไปตามภารกิจและสอดคล้องกับพันธกิจได้เป็นอย่างดี ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อการค้า และการพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย รวมถึงการให้บริการทางวิชาการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและสมรรถนะด้านการค้าและการพัฒนาให้แก่บุคลากรในภูมิภาคและอนุภูมิภาค ทั้งนี้ ผลดำเนินงานตามภารกิจของ สคพ. ในปีงบประมาณ 2565 มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ที่ 244.04 ล้านบาท จากการนำรายงานวิจัย การนำองค์ความรู้จากการประชุมอบรม และสัมมนาไปใช้ประโยชน์ รวมถึงการนำนโยบายที่ได้ไปปฏิบัติให้เกิดผล

¹สคพ. เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (United Nations Conference on Trade and Development : UNCTAD) ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากรของประเทศไทยและประเทศกำลังพัฒนา โดยสอดคล้องเชื่อมโยงและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน และใช้กิจกรรมการฝึกอบรมการประชุม การสัมมนา และการศึกษาวิจัย เป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินงาน

เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานซึ่งเป็นผู้กำหนดนโยบายและการเจรจาการค้า รวมทั้งผู้ประกอบการในภาคเอกชน

เรื่องที่ 3 : แผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2568 - 2571) ฉบับทบทวน ครั้งที่ 2

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2568 - 2571) ฉบับทบทวน ครั้งที่ 2 เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 (พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังฯ) และเพื่อให้หน่วยงานของรัฐ นำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดเก็บหรือหารายได้ การจัดท่างบประมาณ และการก่อหนี้ของหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ.วินัยการเงินการคลังฯ ต่อไป ตามที่คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐเสนอ

สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

แผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2568 - 2571) ฉบับทบทวน ครั้งที่ 2 (แผนการคลังระยะปานกลางฯ) ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 สถานะและประมาณการเศรษฐกิจ ส่วนที่ 2 สถานะและประมาณการการคลัง และส่วนที่ 3 เป้าหมายและนโยบายการคลัง โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. สถานะและประมาณการเศรษฐกิจ

ในปี 2567 คาดว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) จะขยายตัวในช่วงร้อยละ 2.0 - 3.0 (ค่ากลางร้อยละ 2.5) และ GDP Deflator อยู่ที่ร้อยละ 0.8 สำหรับในปี 2568 คาดว่า GDP จะขยายตัวในช่วงร้อยละ 2.5 - 3.5 (ค่ากลางร้อยละ 3.0) และ GDP Deflator อยู่ที่ร้อยละ 1.2 สำหรับในปี 2569 และ 2570 คาดว่า GDP จะขยายตัวในช่วงร้อยละ 2.7 - 3.7 (ค่ากลางร้อยละ 3.2) และในปี 2571 และ 2572 คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวในช่วงร้อยละ 2.5 - 3.5 (ค่ากลางร้อยละ 3.0) สำหรับอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยในปี 2569 และ 2570 คาดว่าจะอยู่ในช่วงร้อยละ 0.9 - 1.9 และช่วงร้อยละ 1.1 - 2.1 ตามลำดับ ส่วนในปี 2571 - 2572 มีแนวโน้มจะอยู่ในช่วงร้อยละ 1.3 - 2.3

2. สถานะและประมาณการการคลัง

2.1 ประมาณการรายได้รัฐบาลสุทธิปีงบประมาณ 2567 (ทบทวน) - 2571 เท่ากับ 2,797,000 2,887,000 3,040,000 3,204,000 และ 3,394,000 ล้านบาท ตามลำดับ

2.2 ประมาณการงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณ 2567 (ทบทวน) - 2571 เท่ากับ 3,602,000 3,752,700 3,743,000 3,897,000 และ 4,077,000 ล้านบาท ตามลำดับ

2.3 จากประมาณการรายได้รัฐบาลสุทธิและงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว ในปีงบประมาณ 2567 (ทบทวน) - 2571 รัฐบาลจะขาดดุลงบประมาณจำนวน 805,000 865,700 703,000 693,000 และ 683,000 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.3 4.5 3.5 3.3 และ 3.1 ต่อ GDP ตามลำดับ

2.4 ยอดหนี้สาธารณะคงค้าง ณ สิ้นปีงบประมาณ 2566 มีจำนวน 11,131,634 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 62.4 ของ GDP และประมาณการสัดส่วนหนี้สาธารณะต่อ GDP สำหรับปีงบประมาณ 2567 (ทบทวน) - 2571 เท่ากับร้อยละ 65.7 67.9 68.8 68.9 และ 68.6 ตามลำดับ

3. เป้าหมายและนโยบายการคลัง

ในการดำเนินนโยบายการคลังระยะปานกลาง ภาครัฐยังคงให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งเพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนทางการคลังในอนาคต โดยยังคงยึดหลักแนวคิด “Revival” ที่มุ่งเน้นสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงการรักษาวินัยการเงินการคลัง (Fiscal Discipline) อย่างเคร่งครัด ให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพทางการคลัง (Fiscal Consolidation) ผ่านการสร้างความเข้มแข็งด้านการคลังในด้านต่าง ๆ ทั้งในส่วนของการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็น ความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และความครอบคลุมจากทุกแหล่งเงินในการใช้จ่ายภาครัฐ ควบคู่ไปกับการทบทวนและยกเลิกมาตรการลด และยกเว้นภาษีให้มีเพียงเท่าที่จำเป็น การปฏิรูปโครงสร้าง และการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ รวมถึงการบริหาร

จัดการหนี้สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดขนาดการขาดดุลการคลังและสร้างกันชนทางการคลัง (Fiscal Buffer) ในการบริหารจัดการพื้นที่สำหรับการดำเนินนโยบายที่จำเป็น (Policy Space) ท่ามกลางสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในระยะต่อไป

สำหรับเป้าหมายการคลังของแผนการคลังฉบับนี้ ยังคงยึดเป้าหมายตามแผนการคลังระยะปานกลาง (ปีงบประมาณ 2568 - 2571) ฉบับทบทวน กล่าวคือ รัฐบาลยังคงมุ่งเน้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายแบบขาดดุลในระยะสั้น เพื่อสนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ และมุ่งเน้นการปรับลดขนาดการขาดดุลให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในระยะปานกลาง ทั้งนี้ หากในระยะต่อไป ภาวะเศรษฐกิจไทยสามารถขยายตัวได้อย่างเต็มศักยภาพ ภาครัฐสามารถเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการคลังทั้งทางด้านรายได้ รายจ่าย และหนี้สาธารณะได้ เป้าหมายการคลังในระยะยาวจะกำหนดให้รัฐบาลมุ่งสู่การจัดทำงบประมาณสมดุลในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยมีประมาณการสถานะการคลังในระยะปานกลางภายใต้สมมติฐานทางเศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	2567	2567 (ทบทวน)	2568	2567	2570	2571
รายได้รัฐบาลสุทธิ	2,787,000	2,797,000	2,887,000	3,040,000	3,204,000	3,394,000
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	4.5	4.9	3.2	5.3	5.4	5.9
งบประมาณรายจ่าย	3,480,000	3,602,000	3,752,700	3,743,000	3,897,000	4,077,000
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	9.3	13.1	4.2	(0.3)	4.1	4.6
ดุลการคลัง	(693,000)	(805,000)	(865,700)	(703,000)	(693,000)	(683,000)
ดุลการคลังต่อ GDP (ร้อยละ)	(3.7)	(4.3)	(4.5)	(3.5)	(3.3)	(3.1)
หนี้สาธารณะคงค้าง	11,876,780	11,988,780	12,947,643	13,724,114	14,413,406	15,042,069
หนี้สาธารณะคงค้างต่อ GDP (ร้อยละ)	65.1	65.7	67.9	68.8	68.9	68.6
ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศ (GDP)	18,655,983	18,513,465	19,289,179	20,178,411	21,154,239	22,175,988

หมายเหตุ : อัตราการเพิ่มของประมาณการรายได้รัฐบาลสุทธิ ปีงบประมาณ 2567 และประมาณการรายได้รัฐบาลสุทธิ ปีงบประมาณ 2567 (ทบทวน) เทียบกับผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิ ปีงบประมาณ 2566 ในขณะที่อัตราการเพิ่มของวงเงินงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ 2567 และงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณ 2567 (ทบทวน) เทียบกับกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายปีงบประมาณ 2566

ที่มา : กระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประโยชน์และผลกระทบ

การจัดทำแผนการคลังระยะปานกลางฯ จะเป็นแผนแม่บทหลักให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดเก็บหรือหารายได้ การจัดทำงบประมาณ และการก่อหนี้ของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังฯ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคการคลังของประเทศในด้านต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพทางการคลัง (Fiscal Consolidation) เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนทางการคลังในอนาคต

เรื่องที่ 4 : มาตรการและแนวทางการตรวจลงตราเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) เสนอดังนี้

1. เห็นชอบในหลักการในการดำเนินมาตรการและแนวทางการอำนวยความสะดวกการตรวจลงตราเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศไทย ทั้ง 3 ระยะโดยมอบหมายให้ กต. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

2. เห็นชอบต่อร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย รวม 4 ฉบับ ดังนี้

2.1 ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดรายชื่อประเทศและดินแดนที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยวทำงานหรือการติดต่อธุรกิจระยะสั้น ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินหกสิบวัน เป็นกรณีพิเศษ

2.2 ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดรายชื่อประเทศที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวจะขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง

2.3 ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ให้ความเห็นชอบต่อร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อท่องเที่ยวและทำงานทางไกล เป็นกรณีพิเศษ

2.4 ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อศึกษาและทำงาน เป็นกรณีพิเศษ

3. มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติโดยเร็วต่อไป

4. มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กระทรวงแรงงาน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินการปรับปรุงกฎระเบียบภายในที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับประกาศกระทรวงมหาดไทย ทั้ง 4 ฉบับ

5. มอบหมายให้บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ดำเนินการเพื่อให้ระบบ Auto-gate มีความสมบูรณ์และพร้อมใช้งานสำหรับระบบ Electronic Travel Authorization (ETA) ที่จะเปิดให้บริการอย่างสมบูรณ์ภายในเดือนมิถุนายน 2568

6. เห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการตรวจลงตราโดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ โดย กต. จะเสนอคำสั่งแต่งตั้งเพือนายกรัฐมนตรีลงนามและแจ้งคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

7. เห็นชอบในหลักการเพื่อขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังในการอนุญาตให้ กต. หักเก็บรายได้ค่าธรรมเนียมการกงสุล ในอัตราร้อยละ 50 หรือไม่น้อยกว่า 2,000 ล้านบาท เพื่อให้เพียงพอรองรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานการกงสุล ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป (ปัจจุบันหักเก็บรายได้ในอัตราร้อยละ 30)

ข้อเท็จจริงและร่างประกาศ รวม 4 ฉบับ

กต. เสนอว่า

1. ในการแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2566 ในส่วนของการสนับสนุนเศรษฐกิจด้วยการส่งเสริมการเดินทางเข้าราชอาณาจักรของนักท่องเที่ยว และการประกาศวิสัยทัศน์ Thailand Vision “IGNITE THAILAND จุดพลัง รวมใจ ไทยต้องเป็นหนึ่ง” การทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเมืองท่องเที่ยว (Tourism Hub) เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของรัฐบาล จึงมีนโยบายที่จะอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทาง (Ease of Travelling) ดังนี้

1.1 ส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าและการลงทุน

1.2 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการดึงดูดคนต่างชาติที่มีศักยภาพเข้าประเทศ

1.3 สนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

1.4 เพื่อให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในจุดหมายปลายทางของผู้คนที่มีความเป็นเลิศในด้านต่าง ๆ ให้เข้ามาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศร่วมกัน โดยที่มาตรการการตรวจลงตราเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการดึงดูดคนต่างด้าวที่มีศักยภาพที่มีความประสงค์จะประกอบธุรกิจ ลงทุน ทำงาน หรือใช้ชีวิตในราชอาณาจักร นายกรัฐมนตรีจึงมอบหมายให้ กต. ทบทวนมาตรการการตรวจลงตราและแนวทางการอำนวยความสะดวกแก่คนต่างด้าวที่ประสงค์เดินทางเข้าราชอาณาจักร

2. ที่ผ่านมามาประเทศไทยได้มีการปรับปรุงมาตรการและแนวทางการตรวจลงตรามาเป็นระยะเวลา 22 ปีแล้ว ปัจจุบันสถานการณ์โลกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์โลกในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องทบทวนมาตรการและแนวทางการตรวจลงตราให้มีความยืดหยุ่นและคล่องตัว ซึ่งง่ายต่อการตรวจสอบและการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เดินทางเข้าประเทศไทย รวมทั้งประเทศต่าง ๆ ส่วนมากได้เริ่มดำเนินการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้บริการมากขึ้น

3. ต่อมาเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2567 รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (ในขณะนั้น) ได้นำคณะกระทรวงการต่างประเทศเข้าพบและหารือข้อราชการกับนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอมาตรการและแนวทางการตรวจลงตรา ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวของประเทศไทย และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คนต่างด้าวที่ประสงค์เดินทางเข้าราชอาณาจักร บนหลักการ 4 ประการ ได้แก่ (1) การเปิดกว้างและอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองของคนต่างด้าวโดยดำเนินการอย่างสมดุลกับการคัดกรอง (2) การปรับปรุงกระบวนการขั้นตอนให้ง่ายและสะดวกขึ้น (3) การพัฒนาระบบตรวจลงตราอิเล็กทรอนิกส์ (e-Visa) และการขยายพื้นที่การให้บริการ (4) การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคัดกรองและการใช้ระบบ Single Window Submission โดยเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่าง ๆ โดยนายกรัฐมนตรีเห็นชอบต่อมาตรการและแนวทางการตรวจลงตราทั้ง 3 ระยะ และมีบัญชาให้ กต. นำข้อสั่งการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

4. มาตรการและแนวทางการตรวจลงตรา ตามข้อ 3. ที่ กต. เสนอมิทั้งหมด 3 ระยะ สรุปได้ดังนี้

4.1 มาตรการระยะสั้น (ประกอบด้วย 5 มาตรการ เริ่มใช้เดือนมิถุนายน 2567) ได้แก่

4.1.1 การให้สิทธิยกเว้นการตรวจลงตรา สามารถพำนักในประเทศไทยไม่เกิน 60 วัน (ผ.60) เป็นมาตรการฝ่ายเดียวของไทย และหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สิทธิ ผ.60 จะคำนึงถึงหลักประติบัติต่างตอบแทน มิติด้านการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มิติด้านความมั่นคง มิติด้านการท่องเที่ยว มิติด้านเศรษฐกิจ และพันธกรณีที่ไทยได้ทำความตกลงทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี จำนวน 93 ประเทศ/ดินแดน ได้แก่ อันดอร์รา ออสเตรีย ออสเตรเลีย เบลเยียม บาห์เรน บรูไน แคนาดา เช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส ฯลฯ ประกอบด้วย

(1) ประเทศที่ได้รับสิทธิ ผ.30 เดิม 57 ประเทศ/ดินแดน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย¹ และ

(2) เพิ่มประเทศที่ได้รับสิทธิ ผ.30 ใหม่ 36 ประเทศ/ดินแดน ได้แก่

(2.1) รายชื่อประเทศ/ดินแดนที่ได้รับสิทธิตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival : VOA) จำนวน 13 ประเทศ/ดินแดน ได้แก่ ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐบัลแกเรีย สาธารณรัฐไซปรัส สาธารณรัฐฟีจี จอร์เจีย สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐคาซัคสถาน สาธารณรัฐมอลตา สหรัฐเม็กซิโก รัฐเอกราชปาปัวนิวกินี โรมาเนีย สาธารณรัฐอุซเบกิสถาน และไต้หวัน

(2.2) รายชื่อประเทศ/ดินแดนที่ได้รับสิทธิตามความตกลงยกเว้นการตรวจลงตรา สามารถพำนักในประเทศไทยได้น้อยกว่า 60 วัน จำนวน 6 ประเทศ/ดินแดน

ได้แก่สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเก๊า มองโกเลีย สหพันธรัฐรัสเซีย และราชอาณาจักรกัมพูชา

(2.3) รายชื่อประเทศ/ดินแดนไม่เคยได้รับสิทธิยกเว้น

การตรวจลงตราและตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival : VOA) จำนวน 17 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐแอลเบเนีย สาธารณรัฐโคลอมเบีย สาธารณรัฐโครเอเชีย สาธารณรัฐคิวกา เครือรัฐตอมินีกา สาธารณรัฐโดมินิกัน สาธารณรัฐ เอกวาดอร์ สาธารณรัฐกัวเตมาลา จาเมกา ราชอาณาจักรฮังการี ราชอาณาจักรโมร็อกโก สาธารณรัฐปานามา สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา สาธารณรัฐตรินิแดดและโตเบโก ราชอาณาจักรตองกา และ สาธารณรัฐโอเรียนทัลลูว์

4.1.2 การให้สิทธิ Visa on Arrival (VOA) เป็นมาตรการฝ่ายเดียวของไทย และหลักเกณฑ์การพิจารณาให้สิทธิ VOA จะคำนึงถึงหลักประติบัติต่างตอบแทน มิติการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มิติด้านความมั่นคง มิติด้านการท่องเที่ยว มิติด้านเศรษฐกิจ และการไม่มีสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ตั้งอยู่ในประเทศนั้น

4.1.3 เพิ่มการตรวจลงตราประเภทใหม่ Destination Thailand Visa (DTV) สำหรับคนต่างด้าวที่มีทักษะและทำงานทางไกลผ่านระบบดิจิทัล (remote worker หรือ digital nomad) ซึ่งประสงค์จะพำนักในประเทศไทยเพื่อทำงานและท่องเที่ยวไปพร้อมกัน (workcation) โดยมีนายจ้างและลูกค้าอยู่ในต่างประเทศ รวมทั้งเป็นจุดหมายปลายทางสำหรับคนต่างด้าวที่ต้องการทำกิจกรรมด้านวัฒนธรรมและใช้บริการทางการแพทย์ แต่โดยที่ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการตรวจลงตราที่รองรับคนต่างด้าวกลุ่มนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

4.1.4 การปรับปรุงสิทธิสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนระดับปริญญาตรีขึ้นไป ที่ได้รับการตรวจลงตรา Non-Immigrant Visa รหัส ED ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติที่กำลังศึกษาหรือกำลังจะสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย เพื่อดึงดูดผู้ที่มีศักยภาพและทักษะเข้าสู่ตลาดแรงงานของประเทศ

4.1.5 ควรให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายการตรวจลงตราเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดนโยบายการตรวจลงตราของประเทศไทย โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) และกระทรวงแรงงาน เป็นกรรมการ และมีหน้าที่ในการเสนอแนะและยุทธศาสตร์การพัฒนา การตรวจลงตราของประเทศ ตลอดจนการกลั่นกรองการเสนอการตรวจลงตราประเภทใหม่ และลดขั้นตอนต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าเมือง รวมทั้งการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อให้กระบวนการด้านการตรวจลงตราและการเข้าเมืองมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อให้มาตรการและแนวทางตามข้อ 4.1.1 – 4.1.4 บรรลุเป้าประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาลอันเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทย รวมทั้งเพื่อกระตุ้นและฟื้นฟูการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจของไทยโดยเร็ว เนื่องจากปัจจุบันมีการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศอย่างมาก และหลายประเทศได้นำมาตรการการตรวจลงตรามาใช้เป็นเครื่องมือในการดึงดูดนักท่องเที่ยว นักธุรกิจ การค้าและการลงทุน ตลอดจนคนต่างด้าวที่มีศักยภาพที่นิยมการทำงานและท่องเที่ยวไปพร้อมกัน (workcation) จึงเห็นควรยกย่องประกาศกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องรวม 4 ฉบับ ดังนี้

ร่างประกาศ	สาระสำคัญ
1. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดรายชื่อประเทศและดินแดนที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว ทำงานหรือการ	- เป็นการกำหนดรายชื่อประเทศ/ดินแดนที่ได้รับสิทธิยกเว้นการตรวจลงตรา สามารถพำนักในประเทศไทยไม่เกิน 60 วัน (ผ.60) เพื่อการท่องเที่ยว การติดต่อธุรกิจและการทำงานระยะสั้น จำนวน 93 ประเทศ/ดินแดน ได้แก่ อินเดีย รัสเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์

ติดต่อธุรกิจระยะสั้น ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกินหกสิบวัน เป็นกรณีพิเศษ	เบลเยียม บาห์เรน บรูไน แคนาดา เช็ก เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส ฯลฯ (เดิม 57 ประเทศ/ดินแดน ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ)
2. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดรายชื่อประเทศที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวจะขอรับการตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง	- เป็นการปรับปรุงรายชื่อประเทศที่ได้รับสิทธิตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง (Visa on Arrival: VOA) จำนวน 31 ประเทศ/ดินแดน ได้แก่ อาร์เมเนีย เบลารุส บัลแกเรีย ภูฏาน โปลิเนีย จีน คอสตาริกา ไซปรัส เอสลัวตอร์ เอธิโอเปีย ฟิจิ จอร์เจีย อินเดีย คาซัคสถาน คีร์กีซ มอลตา เม็กซิโก นามิเบีย นาอูรู ปาปัวนิวกินี ปารากวัย ฯลฯ (เดิม จำนวน 19 ประเทศ)
3. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อท่องเที่ยวและทำงานทางไกล เป็นกรณีพิเศษ	- เพิ่มการตรวจลงตราประเภทใหม่ Destination Thailand Visa (DTV) เพื่อให้คนต่างด้าวประสงค์จะพำนักในประเทศไทยเพื่อทำงานและท่องเที่ยวไปพร้อมกัน (workcation) มีคุณสมบัติและสิทธิประโยชน์ ดังนี้ 1. คนต่างด้าวประสงค์จะเดินทางมาพำนักเพื่อการท่องเที่ยวระยะยาวและทำงานทางไกล ได้แก่ กลุ่มที่มีทักษะสูง (foreign talent) และกลุ่มอาชีพอิสระ (digital nomad/freelancer) หรือ (2) ประสงค์เข้ามาพำนักเพื่อทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้แก่ การเรียนมวยไทยและศิลปะป้องกันตัว การเรียน ทำอาหาร การเรียนและฝึกซ้อมกีฬา การรักษาพยาบาล การอบรม การสัมมนา การจัดแสดงศิลปะ และดนตรี (ปัจจุบันสามารถขอได้เพียงประเภทนักท่องเที่ยวพำนักได้ 60 วัน และอยู่ได้ครั้งเดียว 30 วัน เท่านั้น การตรวจลงตรา DTV จึงตรงกับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว) 2. ผู้ติดตามของคนต่างด้าวตาม 1. ซึ่งเป็นคู่สมรสและบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งมีอายุไม่เกิน 20 ปี 3. คนต่างด้าวจะต้องมีหลักฐานทางการเงิน หรือหลักฐานการสนับสนุนทางการเงินสำหรับการเดินทาง หรือมีผู้ค้ำประกันวงเงินไม่น้อยกว่า 500,000 บาท ตลอดระยะเวลาพำนักในประเทศไทย 4. สิทธิประโยชน์ ได้รับการตรวจลงตราประเภท DTV สามารถพำนักในประเทศไทยได้ครั้งละไม่เกิน 180 วัน อัตราค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา 10,000 บาท อายุการตรวจลงตรา 5 ปี และมีสิทธิขยายระยะเวลาพำนักในประเทศไทยได้ 1 ครั้ง ไม่เกิน 180 วัน โดยชำระค่าธรรมเนียม 10,000 บาท และขอเปลี่ยนประเภทการตรวจลงตราในประเทศได้ โดยการตรวจลงตราเดิมจะสิ้นสุด
4. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อศึกษาและทำงาน เป็นกรณีพิเศษ	1. เป็นการปรับปรุงสิทธิสำหรับนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนระดับปริญญาตรีขึ้นไป ที่ได้รับการตรวจลงตรา Non-Immigrant Visa รหัส ED

	2. เป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติที่กำลังศึกษาหรือกำลังจะสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยเพื่อดึงดูดผู้ที่มีศักยภาพและทักษะเข้าสู่ตลาดแรงงานของประเทศ ดังนี้ 2.1 ขยายเวลาพำนักในประเทศไทยหลังสำเร็จการศึกษา 1 ปี เพื่อหางาน เดินทางท่องเที่ยว หรือทำกิจกรรมอื่น ๆ ในประเทศไทยได้ แทนที่จะต้องเดินทางออกนอกประเทศทันทีที่สำเร็จการศึกษา โดยต้องมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) มอบหมายมาแสดง เมื่อได้รับการจ้างงานในประเทศไทยก็สามารถติดต่อกรมการจัดหางานเพื่อขอใบอนุญาตทำงานและติดต่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) เพื่อขอเปลี่ยนวัตถุประสงค์การตรวจลงตราจากการศึกษา (Non-Immigrant รหัส ED) เป็นการตรวจลงตราเพื่อทำงาน (Non-Immigrant รหัส B) ได้ โดยไม่ต้องเดินทางออกนอกประเทศไทย 2.2 ให้มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาพำนักกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแทนนักศึกษาจนจบหลักสูตร และให้ยกเลิกการขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit) ซึ่งนักศึกษาต้องยื่นเรื่องกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทุกครั้งก่อนเดินทางออกนอกประเทศไทยเพื่อรักษาสถานะการได้รับอนุญาตให้พำนักในประเทศไทย
--	---

4.2 มาตรการระยะกลาง (ประกอบด้วย 3 มาตรการ เริ่มใช้เดือนกันยายน – เดือนธันวาคม 2567) ได้แก่

4.2.1 จัดกลุ่มและปรับลดรหัสกำกับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant) จากเดิม 17 รหัส เหลือ 7 รหัส โดยจะเริ่มดำเนินการภายในเดือนกันยายน ปี 2567 ดังนี้

- (1) ประเภท Non-Immigrant รหัส B (Business)
- (2) ประเภท Non-Immigrant รหัส ED (Education)
- (3) ประเภท Non-Immigrant รหัส F (Official)
- (4) ประเภท Non-Immigrant รหัส M (Mass Media)
- (5) ประเภท Non-Immigrant รหัส O (Others)
- (6) ประเภท Non-Immigrant รหัส L-A (Labor)
- (7) ประเภท Non-Immigrant รหัส O (L-A)

4.2.2 ปรับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวพำนักระยะยาว (Long Stay) สำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่ประสงค์ใช้ชีวิตบั้นปลายในประเทศไทย โดยจะเริ่มดำเนินการภายในเดือนกันยายน ปี 2567 ดังนี้

(1) ปรับลดเงินประกันสุขภาพสำหรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant) รหัส O-A จากเดิมจำนวน 3,000,000 บาท ให้เหลือเท่าก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) คือ 40,000 บาทสำหรับผู้ป่วยนอก และ 400,000 บาท สำหรับผู้ป่วยใน

(2) เพิ่มประเทศ/ดินแดนที่คนต่างด้าวสามารถขอรับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (Non-Immigrant) รหัส O-X เพื่อพำนักระยะยาวในประเทศไทยจากเดิม 14 ประเทศ ได้แก่ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน แคนาดา สวิตเซอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกาโดยให้เพิ่มประเทศ/ดินแดนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ประสงค์จะเข้ามาเพื่อการพำนักระยะยาว

4.2.3 ขยายการเปิดให้บริการการตรวจลงตราอิเล็กทรอนิกส์ (e-Visa) ปัจจุบัน กต. ให้บริการระบบ e-Visa ณ สถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ 47 แห่ง จากทั้งหมด 94 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50 โดยจะขยายระบบ e-Visa ให้ครอบคลุมสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่และสำนักงานการค้าและเศรษฐกิจไทยทุกแห่งทั่วโลก ภายในเดือนธันวาคม ปี 2567

4.3 **มาตรการระยะยาว** (เริ่มใช้เต็มรูปแบบเดือนมิถุนายน 2568) ซึ่งเป็นการพัฒนาระบบ Electronic Travel Authorization (ETA) สำหรับกลุ่มคนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิยกเว้นการตรวจลงตราเป็นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคัดกรองคนต่างด้าว โดยการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองโดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.3.1 เงื่อนไขการเปิดใช้ระบบ ETA ประกอบด้วย

- (1) เฉพาะคนต่างด้าวที่ไม่ต้องขอรับการตรวจลงตราเข้าประเทศไทย
- (2) ขอรับ ETA ทุกครั้งที่เข้าประเทศไทย
- (3) เมื่อถึงสนามบินสามารถสแกน QR Code เพื่อใช้ช่อง Auto-gate ที่สนามบิน
- (4) สามารถขอรับตั้งแต่ก่อนเดินทางออกจากประเทศต้นทางหรือก่อนผ่านด่านตรวจคนเข้าเมือง
- (5) ไม่มีค่าธรรมเนียม
- (6) อื่น ๆ ตามที่ กต. กำหนด

4.3.2 บุคคลที่ได้รับการยกเว้น ได้แก่

- (1) ผู้ถือหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางราชการและหนังสือเดินทางของสหประชาชาติ (UN Laissez-Passer)
- (2) ผู้ใช้ Border Pass ในการเดินทางเข้าประเทศไทยผ่านด่านพรมแดนทางบกและทางน้ำ
- (3) อื่น ๆ ตามที่ กต. กำหนด

4.3.3 กรอบระยะเวลาในการเปิดให้บริการระบบฯ แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 เปิดระบบให้บริการภายในเดือนธันวาคม 2567 (ระบบ ETA ชั่วคราว) พร้อมระบบ e-Visa ที่จะครอบคลุมทั่วโลก ซึ่งจะยกเว้นให้ผู้ถือหนังสือเดินทาง 3 สัญชาติ ได้แก่ ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ที่เดินทางข้ามแดนทางบกไม่ต้องกรอกข้อมูลผ่านระบบ ETA

ระยะที่ 2 ภายในเดือนมิถุนายน 2568 เป็นระบบ ETA ที่สมบูรณ์ ซึ่งจะรวมระบบ e-Visa และระบบ ETA ไว้ในระบบเดียวกัน (Single Window Submission) โดยคนต่างด้าวที่ได้รับสิทธิการยกเว้นการตรวจลงตราจะต้องลงทะเบียนก่อนเข้าประเทศไทยทุกคน ซึ่งรวมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

5. เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2567 กต.ได้มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อมาตรการอำนวยความสะดวกด้านการตรวจลงตรา ตามนโยบายและข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี และที่ประชุมมีมติรับทราบข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีและไม่มีข้อขัดข้องในหลักการต่อการดำเนินนโยบายดังกล่าว โดยเห็นควรให้ปรับเพิ่มเงื่อนไขหลักฐานทางการเงินสำหรับผู้ที่ประสงค์ยื่นขอรับการตรวจลงตราประเภท Destination Thailand Visa (DTV) เป็น 500,000 บาท เพื่อเป็นหลักประกันว่าคนต่างด้าวมียังชีพตามสมควร สำหรับการพำนักอยู่ในประเทศตามวัตถุประสงค์ของการตรวจลงตรา และให้มี

การจัดการประชุมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยกร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องต่อไป ประกอบกับเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2567 กต. ได้จัดการประชุมร่วมกับผู้แทนกระทรวงมหาดไทย และผู้แทน สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในการยกร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย จำนวน 4 ฉบับ ด้วยแล้ว

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากมาตรการและแนวทางตามที่ กต. เสนอในครั้งนี้จะส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 และเพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ที่นำรูปแบบการอำนวยความสะดวกด้านการตรวจลงตราเป็นมาตรการในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ดังนี้

6.1 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สามารถเดินทางเข้าประเทศไทยเพิ่มขึ้นผ่าน มาตรการยกเว้นการตรวจลงตรา การตรวจลงตรา ณ ช่องทางอนุญาตของด่านตรวจคนเข้าเมือง การตรวจลงตราประเภทใหม่ตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2567 ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของฝั่งอ่าวไทย เพื่อเป็นกลไกสำคัญ ในการบรรลุเป้าหมายรายได้รวมจากนักท่องเที่ยวของรัฐบาล

6.2 กลุ่มต่างชาติที่มีศักยภาพ อาทิ digital nomad และกลุ่มอื่น ๆ สนใจเข้ามา พำนักรในประเทศไทยทั้งเพื่อท่องเที่ยว และใช้เป็นสถานที่ทำงานทางไกล ซึ่งจะสร้างโอกาสให้กลุ่มที่มีศักยภาพ เหล่านี้อาจพิจารณาประกอบธุรกิจในไทยในระยะยาว ส่งผลให้ไทยเป็นศูนย์รวมกลุ่มคนที่มีศักยภาพในด้าน ต่าง ๆ มาใช้ชีวิตและประกอบธุรกิจในไทย ช่วยสร้างและกระจายรายได้ รวมทั้งจะก่อให้เกิดการจ้างงานและ การถ่ายทอดเทคโนโลยีมากขึ้น

6.3 สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ โดย สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งเริ่มเปิดภาคเรียนในเดือนมิถุนายน จึงส่งผลให้จำนวนนักศึกษาต่างชาติมีความสนใจ เข้ามาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ในช่วงก่อนเริ่มปีการศึกษา 2567

7. กต. ได้ดำเนินการจัดทำประมาณการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับตาม มาตรา 27 และ 32 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 สรุปได้ดังนี้

7.1 การกำหนดรายชื้อประเทศและดินแดนที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้ แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยว ทำงานหรือการติดต่อธุรกิจ ระยะสั้น ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตราและให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกิน 60 วันเป็นกรณีพิเศษ รวม ทั้งสิ้น 93 สัญชาติ จะสูญเสียรายได้แผ่นดินประมาณ 12,300 ล้านบาทต่อปี (เทียบเคียงจากจำนวน นักท่องเที่ยว 93 สัญชาติ ปี 2566) แบ่งเป็นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราแบบ Visa on Arrival (VOA) จำนวน 4.5 ล้านคน (4,000 ล้านบาท) ค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (TR) จำนวน 3,300 ล้านบาท

7.2 ในกรณีของการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาต่างชาติที่กำลังศึกษาหรือกำลัง จะสำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย ด้วยการยกเลิกการขออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาใน ราชอาณาจักรอีก (Re-Entry Permit) ที่นักศึกษาต้องไปยื่นเรื่องกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทุกครั้งก่อน เดินทางออกนอกประเทศไทย คาดการณ์ว่ารัฐจะสูญเสียรายได้แผ่นดินประมาณ 152 ล้านบาท จากจำนวน นักศึกษาต่างชาติระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยในปี 2566 ประมาณ 40,000 คน

¹ ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง กำหนดรายชื้อประเทศที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามา ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยวได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกิน สามสิบวัน

ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง กำหนดรายชื้อประเทศที่ผู้ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางซึ่งเข้ามา ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อการท่องเที่ยวได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และให้อยู่ในราชอาณาจักรได้ไม่เกิน สามสิบวัน (ฉบับที่ 2)

เรื่องที่ 5 : การรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี)

คณะรัฐมนตรีรับทราบเรื่อง การรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี ตามที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (สสน.) เสนอ ดังนี้

สาระสำคัญ

สสน. รายงานว่าเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2567 นายกรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้ สสน. ดำเนินการเกี่ยวกับการรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานฯ ผ่านระบบติดตามการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีของ สสน. (เป็นแพลตฟอร์มสำหรับจัดเก็บ ประมวล วิเคราะห์ และรายงานผลการดำเนินงานฯ และได้เปิดระบบฯ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานฯ มาตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม 2566) และให้เสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ดังนี้

1. มอบหมายให้มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักและหน่วยงานสนับสนุนของแต่ละนโยบายเพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี

นโยบายรัฐบาล เช่น	หน่วยงานหลัก
(1) นโยบายที่จะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์	
- การสร้างความเข้าใจและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสถาบันพระมหากษัตริย์	- กระทรวงกลาโหม (กท.) - สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (สปน.) - สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) - สำนักข่าวกรองแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
- การดำเนินโครงการตามแนวพระราชดำริ	- กระทรวงมหาดไทย (มท.) - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) - สำนักงาน กปร.
(2) กรอบระยะสั้น : นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ	
- นโยบายการเติมเงิน 10,000 บาท ผ่าน Digital Wallet	- กระทรวงการคลัง (กค.) - กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) - กระทรวงพาณิชย์ (พณ.)
(3) กรอบระยะสั้น : นโยบายเร่งด่วน	
- การแก้ปัญหาหนี้สินทั้งในภาคเกษตร ภาคธุรกิจ และภาคประชาชน ตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก	- ก.ค. - กษ. - กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) - สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)
- การลดภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานให้แก่ประชาชน เช่น การบริหารจัดการราคาพลังงานให้เหมาะสม	- กระทรวงพลังงาน (พณ.) - มท.
- การผลักดันการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว เช่น การปรับปรุงขั้นตอนการขอวีซ่าและการยกเว้นการเก็บค่าธรรมเนียมวีซ่าสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศเป้าหมาย	- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กท.) - สำนักงานส่งเสริมการจัดการประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)

- การฟื้นฟูหลักนิติธรรมที่เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ	- กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) - สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
(4) กรอบระยะกลางและระยะยาว : สร้างรายได้	
- การใช้การทูตเศรษฐกิจเชิงรุก เจรจาการค้า และปรับปรุงกระบวนการอนุมัติโครงการลงทุน เช่น การเปิดประตูการค้าสู่ตลาดใหม่ ๆ ให้สินค้าและบริการของประเทศไทย	- กต. - พณ. - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจใหม่ เช่น การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง อุตสาหกรรมสีเขียว และอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ	- กท. - กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) - ดศ. - อก. - สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
- การจัดทำ Matching Fund เพื่อร่วมลงทุนใน Start-up	- กค. - อว. - ดศ. - สสว.
- การพัฒนาเศรษฐกิจการค้าที่ถูกกฎหมายตามแนวชายแดน	- พณ. - มท.
- การลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ	- กระทรวงคมนาคม
- การใช้หลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” ในภาคเกษตร ปศุสัตว์ และประมง เช่น การสร้างรายได้ในภาคการเกษตร	- กษ. - พณ.
- การดูแลจัดหา พัฒนา จัดสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานไทย	- กระทรวงแรงงาน (รง.)
(5) กรอบระยะเวลากลางและระยะยาว : สร้างและขยายโอกาส	
- การเร่งดำเนินการให้ประชาชนมีสิทธิในที่ดินทำกิน เช่น การบริหารจัดการที่ดินให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์	- กษ. - กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) - มท. - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
- การบริหารในรูปแบบของการกระจายอำนาจ (ผู้ว่า CEO) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่	- มท. - สปน.
- การปรับปรุงการทำงานของภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัล ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกมากยิ่งขึ้น	- ดศ. - สำนักงาน ก.พ.ร. - สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
- การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว	- รง.
- การสนับสนุนการสร้างพลังสร้างสรรค์หรือ Soft Power ของประเทศ เช่น การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาต่อยอดศิลปะ	- พณ. - มท. - วธ.

วัฒนธรรม และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อนำมาต่อยอดในการสร้างมูลค่าเพิ่ม	
- การพัฒนาครู และดูแลนักเรียนทั้งสุขภาพกายและใจ	- อว. - มท. - ศธ.
(6) กรอบระยะเวลากลางและระยะยาว : ความมั่นคงและการต่างประเทศ ปราบปรามยาเสพติด ทรัพยากรธรรมชาติ สาธารณสุข และการพัฒนาคุณภาพชีวิต	
- การปรับโครงสร้างของหน่วยงานความมั่นคงให้เหมาะสมกับยุคสมัย	- กท. - มท. - สมช.
- การวางบทบาทที่เหมาะสมในเวทีโลก คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ	- กต. - พณ.
- การร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด ตามหลักการเปลี่ยนผู้เสพเป็นผู้ป่วย	- กท. - สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- การใช้ประโยชน์จากกัญชาทางการแพทย์และสุขภาพเพื่อสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจ	- กระทรวงสาธารณสุข (สธ.)
- การดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตประชาชน	- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) - ทส. - สธ.
- การพัฒนาระบบสาธารณสุข เช่น ยกระดับ “นโยบาย 30 บาท รักษา ทุกโรค”	- สธ.
- การดูแลคนทุกกลุ่มให้มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีด้วย “สวัสดิการโดยรัฐ” อย่างเท่าเทียม	- พม.
(7) การวางรากฐานและโครงสร้างพื้นฐานใหม่	
- การนำเทคโนโลยีและระบบดิจิทัลมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ	- อว. - ดศ.
- การดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ เช่น ลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย การสร้างสันติภาพและการปกป้องสิทธิมนุษยชน	- กต. - ยธ. - สธ. - สศช.
- การพัฒนาประเทศให้ทันสมัย และสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพทัดเทียมประเทศอื่น	- อว. - ศธ.
- การให้ความสำคัญกับกรอบวินัยการเงินการคลัง	- กค. - สำนักงานงบประมาณ

2. ให้งานตามข้อ 1 รายงานผลการดำเนินงานฯ ผ่านระบบติดตามการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีของ สลน. เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และลดการใช้กระดาษ

3. ให้กระทรวงหรือส่วนราชการเทียบเท่าระดับกระทรวง มอบหมายผู้แทนระดับรอง ปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า เป็น “ผู้ประสานงานการติดตามนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการนายกรัฐมนตรี (ปกตน.)” ทำหน้าที่ประสานงานกับ สสн. และรายงานผลการดำเนินงานเพื่อจัดทำผลงานรัฐบาลประจำปี ร่วมกับ สสн. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สสค.) และ สศช. ต่อไป

เรื่องที่ 6 : มาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout)

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบมาตรการขับเคลื่อนประเทศไทยเพื่อแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา¹ ให้กลายเป็นศูนย์ (Thailand Zero Dropout) (มาตรการฯ) และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามที่กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) เสนอ

ทั้งนี้ ให้กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติ (6 มิถุนายน 2566) รับทราบรายงานประจำปี 2565 ของ กสศ. ซึ่งรวมถึงผลการดำเนินโครงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำรวม 12 จังหวัด เพื่อส่งเสริมกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ให้เกิดเป็นนวัตกรรมการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือด้อยโอกาสในมิติต่าง ๆ ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือดูแลช่วยเหลือตามความเหมาะสมรายกรณี รวมทั้ง ร่วมกับภาคเอกชนพัฒนาพื้นที่ตัวแบบตาม “โครงการมาตรการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จังหวัดราชบุรี (Zero Dropout)”²

สาระสำคัญของเรื่อง

กสศ. รายงานว่า

1. กสศ. ได้เริ่มดำเนินโครงการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่เพื่อลดความเหลื่อมล้ำตั้งแต่ปี 2562 – 2563 เพื่อพัฒนาตัวแบบการติดตามช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาโดยดำเนินการครอบคลุม 20 จังหวัด เช่น จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง น่านแพร่ สุโขทัย พิษณุโลก นครราชสีมา กาญจนบุรี นครนายก สุราษฎร์ธานี สงขลา และพบข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ (1) ไม่มีข้อมูลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาหรือมีข้อมูลแต่ขาดความสมบูรณ์และไม่เพียงพอที่จะใช้ในการค้นหา ติดตาม ช่วยเหลือ ดังนั้น กสศ. จึงได้ประสานสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขอข้อมูลเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษา และนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเด็กและเยาวชนไทยในช่วงอายุเดียวกันที่ไม่มีชื่อในระบบการศึกษา จำนวน 800,000 คน (ในขณะนั้น) ซึ่งคณะทำงานจังหวัดสามารถติดตามช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาได้ประมาณ 20,000 คน (2) บทบาทของคณะทำงานระดับจังหวัดยังไม่มีกฎหมายรองรับหรือสนับสนุนให้มีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ (3) การค้นหา ช่วยเหลือเด็ก เยาวชนรายกรณี โดยเครือข่ายสหวิชาชีพระดับตำบลอยู่ภายใต้ 4 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และกระทรวงสาธารณสุข (สธ.)

2. นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) มท. ศธ. และ กสศ. บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลและทะเบียนนักเรียนรายบุคคลที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบเพื่อให้สอดคล้องตามนโยบายด้านการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา³ ซึ่งต่อมาได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ตามในปีการศึกษา 2566 มีเด็กและเยาวชนช่วงอายุ 3 – 18 ปีที่ไม่มีชื่อในระบบการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 6 และหลุดออกจากระบบการศึกษาจำนวน 1,025,514 คน⁴ แบ่งเป็น (1) เด็กและเยาวชนภาคบังคับ จำนวน 394,039 คน และ (2) เด็กปฐมวัยหรือสูงกว่าภาคบังคับ จำนวน 631,475 คน โดยข้อมูลดังกล่าวจะเป็นข้อมูลตั้งต้นสำหรับการติดตามช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาเป็นรายบุคคลของคณะทำงานความร่วมมือในระดับพื้นที่ต่อไป ต่อมานายกรัฐมนตรีได้กล่าวในงานวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2567 สรุปได้ว่า รัฐบาลมุ่งมั่นให้เด็กทุกคนไม่หลุด

จากระบบการศึกษาและมุ่งบรรลุเป้าหมาย Thailand Zero Dropout เพื่อแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พัฒนาการเรียนที่ยืดหยุ่นให้ตรงตามความต้องการ เน้นทักษะอาชีพและทักษะชีวิต และให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้มีคุณค่าต่อไป ทั้งนี้ จะบรรลุผลสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เกิดระบบสารสนเทศแสดงข้อมูลของเด็ก เยาวชนทุกคนในระบบการศึกษา โดยเฉพาะข้อมูลของเด็กเยาวชนที่ขาดแคลนและต้องการโอกาส

3. กสศ. ได้จัดประชุมหารือร่วมกับผู้แทนจากหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พม. ศธ. มท. ศธ. และ สธ. เมื่อเดือนมกราคม – มีนาคม 2567 เกี่ยวกับการดำเนินการตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี (ตามข้อ 2) ทั้งนี้ ที่ประชุมได้จัดทำร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ⁵ และเห็นชอบให้ กสศ. เสนอมาตรการฯ ต่อคณะรัฐมนตรี

4. คณะกรรมการบริหาร กสศ. มีมติเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2567 เห็นชอบร่างมาตรการฯ จำนวน 4 มาตรการ และให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ รวมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

มาตรการ	หน่วยงาน/คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง
(1) มาตรการค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาผ่านการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การค้นหาเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ดังนี้	
1) บูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลของเด็กและเยาวชนระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะข้อมูลของ ศธ. ข้อมูลทะเบียนราษฎรของ มท. รวมทั้งข้อมูลจากหน่วยงานอื่น	มอบหมายให้ ศธ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) พม. มท. ศธ. สธ.
2) พัฒนาระบบสารสนเทศกลางในระยะยาวเพื่อรองรับการบูรณาการข้อมูลและการค้นหาให้มีประสิทธิภาพ และแต่งตั้งคณะกรรมการกลางระดับชาติต่อไป โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นองค์ประกอบ	คณะกรรมการกลางระดับชาติ ⁶
(2) มาตรการติดตาม ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนแต่ละรายทั้งด้านการศึกษา สุขภาวะ พัฒนาการ สภาพความเป็นอยู่ และสภาพสังคม	
1) จัดการศึกษาเชิงพื้นที่แบบบูรณาการด้วยกลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน	คณะกรรมการระดับจังหวัด ⁷
2) ช่วยเหลือ ดูแล และส่งต่อเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาด้วยระบบการช่วยเหลือและส่งต่อสำหรับเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาเป็นรายกรณี (Case Management System: CMS) ⁸ และการบูรณาการของหน่วยงานในพื้นที่ ทั้งนี้ การปฏิบัติงานระดับพื้นที่อาจจะดำเนินการโดยศูนย์ปฏิบัติการแบบเบ็ดเสร็จระดับตำบล “ศูนย์ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระดับตำบล” โดยให้อยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลหรือเทศบาล	มอบหมายให้ มท. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พม. ศธ. สธ. และ กสศ.
(3) มาตรการจัดการศึกษาและเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ⁹ มีคุณภาพและเหมาะสมกับศักยภาพของเด็กและเยาวชนแต่ละราย มีเป้าหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการศึกษาและพัฒนาเต็มศักยภาพของตนเอง	

1) จัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น โดยให้การรับรองคุณวุฒิหรือเทียบโอนคุณวุฒิการศึกษา/ใบประกอบอาชีพหรือวิชาชีพระหว่างการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย	มอบหมายให้หน่วยงานที่จัดการศึกษาหรือเรียนรู้ในสังกัด ศธ. ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ดศ. มท. กระทรวงแรงงาน (รง.) หน่วยจัดการเรียนรู้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรทางศาสนา หรือหน่วยงานอื่น ๆ
2) ยกกระตือรือร้นมีส่วนร่วมของหน่วยงานและองค์กรระดับพื้นที่ ท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับพื้นที่และสภาพสังคม	
3) ส่งเสริมการจัดการศึกษาหรือเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน (Learn to Earn) ร่วมกับผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ/วิชาชีพของเด็กและเยาวชนในการทำงานจริงให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและให้มีรายได้เสริมในระหว่างการการศึกษา	
(4) มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการภาคเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาหรือเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ในลักษณะ Learn to Earn ให้เด็กและเยาวชนอายุ 15 – 18 ปี ได้พัฒนาทักษะการทำงานที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เหมาะสมตามศักยภาพและมีรายได้เสริมระหว่างการการศึกษา	
1) ส่งเสริมหรือจูงใจผู้ประกอบการที่เข้าร่วมจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานด้วยมาตรการหรือกลไกทางภาษี	มอบหมายให้กระทรวงการคลังพิจารณาดำเนินการต่อไป
2) สนับสนุนให้สถานประกอบการเข้าร่วมจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงาน	มอบหมายให้ รง. พิจารณากำหนดมาตรการที่เหมาะสม

5. ประโยชน์ที่จะได้รับ

5.1 เกิดพื้นที่จังหวัดขับเคลื่อน Thailand Zero Dropout รวม 25 จังหวัด เพื่อดูแลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาเข้าสู่ระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นได้จำนวน 20,000 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และจะครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป

5.2 สามารถดูแลกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาได้จำนวน 100,000 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 500,000 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 และจำนวน 1,000,000 คน ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ซึ่งจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

¹ เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา หมายถึง ประชากรวัยเรียนที่อยู่ในช่วงอายุ 3 – 18 ปี และเด็กพิการตั้งแต่แรกพบ ความพิการถึง 18 ปี ครอบครัวทั้งกลุ่มเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษาแล้ว ได้แก่ เด็กตกหล่น เด็กออกกลางคัน และเด็กพิการที่ตกหล่น และกลุ่มเด็กที่เสี่ยงจะหลุดออกจากระบบการศึกษา โดยเฉพาะกลุ่มที่เสี่ยงจะหลุดออกจากระบบการศึกษาภายใน 1 ปีการศึกษาถัดไป

² ปัจจุบันได้มีการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลและทะเบียนนักเรียนรายบุคคลที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบเพื่อให้สอดคล้องตามนโยบายด้านการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาของรัฐบาลซึ่งครอบคลุมทั่วประเทศแล้ว ส่งผลให้ไม่มีโครงการดังกล่าวแล้ว

³ กศศ. แจ้งว่า เป็นการดำเนินการตามข้อสั่งการของ นรม. รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร 0403(กน)/9047 ลงวันที่ 27 กันยายน 2566 (เรื่อง การดำเนินงานตามนโยบายด้านความเสมอภาคทางการศึกษา)

⁴ ข้อมูล ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2566

⁵ กสศ. แจ้งว่า ภายหลังจากที่คณะรัฐมนตรีมีมติในครั้งนี จะมีการปรับปรุงร่างบันทึกข้อตกลงความร่วมมือให้สอดคล้องตามมติคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวต่อไป

⁶ ปัจจุบันยังไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลางระดับชาติ ซึ่งจะมีการกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการดังกล่าวต่อไป

⁷ กสศ. แจ้งว่า คณะกรรมการระดับจังหวัด คือ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งมีอยู่ในปัจจุบันแล้ว

⁸ กสศ. แจ้งว่า ระบบ CMS เป็นระบบสืบค้นเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในพื้นที่ โดยความร่วมมือจากหน่วยงานในพื้นที่และเมื่อพิสูจน์ว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนดังกล่าวว่ามีอยู่จริง จะมีการจัดทำแผนการช่วยเหลือดูแลรายกรณีต่อไป (Care Plan)

⁹ องค์การยูเนสโกได้กำหนดให้การเรียนรู้แบบยืดหยุ่น ประกอบด้วย ได้แก่ (1) การเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างยืดหยุ่น (2) เนื้อหาวิชาเรียนมีความยืดหยุ่น (3) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้แบบยืดหยุ่นทั้งครูและผู้เรียน ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุน (4) การสอนและจัดวิธีการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (5) ทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น และ (6) การประเมินผลแบบยืดหยุ่น อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีกรณีตัวอย่างการจัดรูปแบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น เช่น หนึ่งโรงเรียนสามระบบ ที่ดำเนินงานในจังหวัดนครพนมและราชบุรี โดยเป็นการกำหนดเนื้อหาวิชาเรียนแบ่งเป็น 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรแกนกลาง (วิชาการ) หลักสูตรอาชีพ (วิชาชีพ) และหลักสูตรชุมชน (วิชาชีพชีวิต)
